

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СУБ'ЄКТИ СУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ В УКРАЇНІ

На шляху наближення до європейських та міжнародних стандартів аудиту комерційної діяльності компаній, в Україні відбувається поетапний процес гармонізації законодавчих основ бухгалтерського обліку та звітності юридичних осіб на предмет достовірного забезпечення інформаційних потреб стейкхолдерів великих підприємств, що становлять суспільний інтерес.

До таких підприємств законопроектом 4646-д від 16 червня 2017 р. віднесено всі великі підприємства, які завдяки активам балансовою вартістю понад 20 млн. євро та найманому персоналу середньорічною чисельністю понад 250 працівників генерують чистий дохід від реалізації продукції на суму понад 40 млн. євро щороку. Окрім того, суб'єктами суспільного інтересу, відповідно до пропонованих змін у законодавство щодо бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні, можуть вважатися діючі великі фінансові установи, в тому числі банки, страхові компанії та недержавні пенсійні фонди, що здійснюють господарські операції з цінними паперами [3].

Зазначимо, що в сільському господарстві України, залежно від організації господарської діяльності виробників сільськогосподарської продукції з правами юридичних осіб можна виділити індивідуальну, партнерську та корпоративну форми такої діяльності.

Так, індивідуальна форма організації господарювання в сільській місцевості (рис. 1) представлена фермерськими господарствами (70,6% усіх сільськогосподарських підприємств у 2016 р.) та приватними сільськогосподарськими підприємствами (7,9% усіх сільськогосподарських підприємств у 2016 р.), які завдяки власним чи орендованим активам балансовою вартістю до 20 млн. євро та найманому персоналу середньорічною чисельністю до 250 працівників здатні генерувати чистий дохід від реалізації сільськогосподарської продукції на суму до 40 млн. євро щороку.

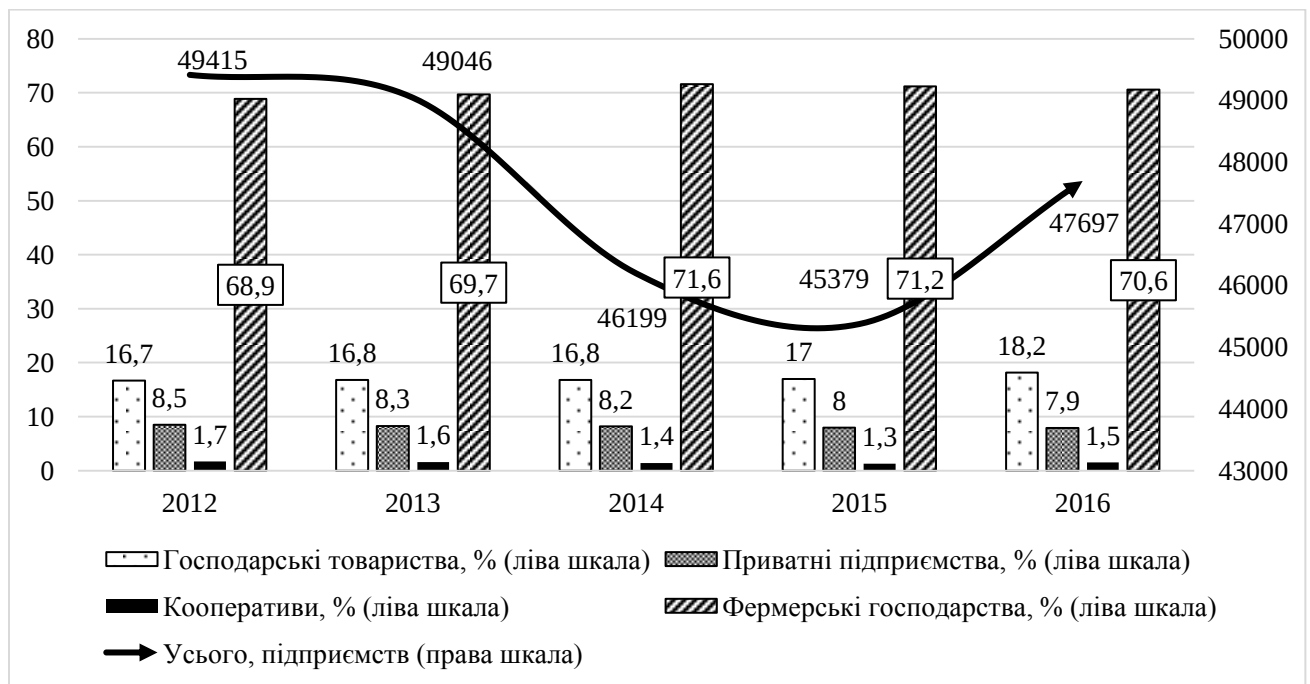

Рис. 1. Структура сільськогосподарських підприємств за організаційно-правовою формою господарської діяльності в Україні за період 2012-2016 рр.
Джерело: побудовано автором за [1, с. 171].

У свою чергу, партнерська форма організації господарювання в аграрному секторі економіки України представлена сільськогосподарськими виробничими кооперативами та господарськими товариствами (18,2% усіх сільськогосподарських підприємств у 2016 р.), тоді як корпоративна форма організації українських сільськогосподарських підприємств – акціонерними товариствами та сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами.

Очевидно, що суб'єктами суспільного інтересу, які провадять партнерську або корпоративну діяльність у сільському господарстві України, будуть насамперед кооперативні підприємства та господарські товариства. Водночас, більшість великих сільськогосподарських підприємств обирає вертикально інтегровану холдингову структуру організації та залучає інвестиції на ринку цінних паперів зокрема. Так, агрохолдинги в Україні вважаються найбільшими орендаторами сільськогосподарських угідь, на яких вирощують зерно, а також виготовляють іншу сільськогосподарську продукцію та продукти її переробки. За розмірами земельного банку у 2017 р. [4] до них експерти відносять зокрема агрохолдинги Укрлендфармінг (605 тис. га), Кернел (602,5 тис. га) та Агропросперіс (430 тис. га), проте доречніше оцінювати результати їхньої господарської діяльності у агросекторі за фінансовими аналітичними показниками ефективності обробітку орендованих сільськогосподарських угідь.

У випадку прийняття законопроекту № 4646-д сільськогосподарські підприємства, що становлять суспільний інтерес в Україні, складатимуть та подаватимуть у електронному вигляді фінансову звітність за міжнародними стандартами, починаючи з показників господарської діяльності за 2019 р. Така звітність може бути виражена як в національній грошовій одиниці України, так і в іноземній валюті. Це, в першу чергу, логічно для сільськогосподарських

підприємств з іноземними інвестиціями. Окрім того, великі сільськогосподарські підприємства не зможуть скористатися аутсорсингом бухгалтерських послуг, оскільки будуть зобов'язані утримувати бухгалтерську службу на постійній основі. Окрім того, передбачене посилення професійних вимог до головного бухгалтера великого сільськогосподарського підприємства, а також до суб'єктів аудиторської діяльності, уповноважених на проведення обов'язкового аудиту підприємств як суб'єктів суспільного інтересу в Україні [3].

Таким чином, серед суб'єктів суспільного інтересу можна виділити великі сільськогосподарські підприємства, які відрізняються від особистих селянських господарств наявністю прав юридичних осіб, можливостями найму понад 250 працівників, використання понад 20 млн. євро активів для виробництва такого обсягу сільськогосподарської продукції, після оподаткування доходу від реалізації якої таке підприємство отримує понад 40 млн. євро з метою покриття трансакційних витрат та отримання підприємницького прибутку в аграрному секторі економіки України. На нашу думку, підприємство повинне відповідати таким критеріям на дату складання звітності, оскільки логічно полегшує процес прийняття відповідного рішення, ніж у випадку відповідності фінансових показників суб'єкта суспільного інтересу вартісним показникам по середньорічному офіційному курсу євро за рік подання фінансової звітності. Окрім того, для підтвердження репутації та фінансової надійності в очах стейкхолдерів таке сільськогосподарське підприємство позбавлене можливостей використання аутсорсингу бухгалтерського обліку результатів господарської діяльності, а також зобов'язане подавати фінансову звітність, достовірність якої гарантована аудиторами, уповноваженими на проведення таких перевірок.

Список використаної літератури:

1. *Діяльність виробників продукції сільського господарства* // *Сільське господарство України: статистичний збірник*. – 2017. – С. 169-208.
2. Жигір А.А. *Організаційно-правові форми підприємництва* [Електронний ресурс] / А.А. Жигір // *Ефективна економіка*. – 2012. – № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=950>
3. Рубаненко Л.В. *Удосконалення законодавства України з бухгалтерського обліку та фінансової звітності* [Електронний ресурс] / Л.В. Рубаненко // *Корпорація «Консалтинговая группа «Рубаненко и партнеры»*. – 2017. – Режим доступу: http://www.rubanenko.biz.ua/user_files/DocladRubanenko01-07-17.pdf
4. *Топ 100 латифундистов України* [Електронний ресурс] / *Рейтингу* // *Latifundist Media*. – 2017. – Режим доступу: <https://latifundist.com/rating/top100#138>